

MAGYAR TEMETKEZÉS

ÚJ TAGOKKAL BŐVÜLT
AZ OTEI

MI IS AZ A GDPR?

KÜLFÖLDI
HALOTTSZÁLLÍTÁS
ELŐÍRÁSAI

ÚJ GENERÁCIÓ
A TEMETKEZÉSI
SZAKMÁBAN

TANEXPO 2018

VALLÁSI TEMETKEZÉSEK

EMMAUS KÁPOLNA

KREMATÓRIUM-
FEJLESZTÉS

I. VILÁGHÁBORÚS
EMLÉKHELY
FELÚJÍTÁSA KECSKEMÉTEN

SÍRÁSÓ VERSENY 2018

ORSZÁGOS TEMETKEZÉSI EGYESÜLET ÉS IPARTESTÜLET

OTEI

◆ *Keletfa*

Minőség és tradíció

T-917 TÖLGY

◆ *Keletfa*

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.

Mobil: 36 (30) 638-4220
Tel.: 06 (42) 460-782
Fax: 06 (42) 460-783
www.keletfa.hu

Tisztelt Kollégák, kedves Olvasók!

A temetkezési szakma nem haldoklik... folyamatosan fejlődik, újabb és újabb kihívásoknak kell megfelelnie a temetkezési vállalkozásoknak is, a folyton változó gazdasági, piaci környezetben.

Engem személy szerint örömmel és bizakodással tölt el az a tudat, hogy mindig vannak, lesznek olyan vállalkozó kedvű, lelkes és a szakmájukat szívvel-lélekkel művelő egyéniségek, akik újszerű gondolataikkal, segíteni akarásukkal képesek előremutató, pozitív változásokat elindítani. Hiszek a feltörekvő generáció erejében, és bízok abban, hogy méltó utódai lehetünk elődeinknek, akik megmutatták, hogy képesek lehetünk mások megsegítésére és a közös gondolkodásra.

Bíztatok mindenkit arra, hogy ragadja meg azokat a lehetőségeket, melyek a szakmai fejlődést segítik, legyen az akár egy temetkezési témájú fórum, továbbképzés vagy szakmai kirándulás. Hosszabb – rövidebb formában mindezekről jelen lapszámunkban is próbáljuk informálni a temetkezési szakma résztvevőit. Remélem, hogy minden olvasónk számára tudtunk a saját tevékenységi körében is hasznosítható információkkal szolgálni.

A továbbiakban kívánok Önöknek sikeres, szakmai kihívásokkal teli és pozitív megerősítésekkel elkövetkezendő időszakot!

Varga József

a szerkesztőbizottság elnöke

Magyar Temetkezés kegyeleti szakmai kiadvány

Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület (OTEI) lapja

Felelős kiadó

Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület elnöksége
1134 Budapest, Váci út 23–27.

Szerkesztőség

Hírös Temetkezési Kft.
6000 Kecskemét, Mátyás király krt. 38.
Telefon: +36-30/9855-424
E-mail: magyartemetkezes@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai

Balogh Károly, Kerekes Sándor, Marján Tibor, Puskás Béla, Varga József (elnök)
Nyomda: Print 2000
Nyomdai előkészítés: Pixelgraf

TARTALOM

ELŐSZÓ	1
OTEI KÖZGYŰLÉS	2
MI IS AZ A GDPR?	4
ERDÉLYI GYÖRGY BÚCSÚZTATÁSA	5
HALOTTSZÁLLÍTÁS	6
ÚJ GENERÁCIÓ A TEMETKEZÉSI SZAKMÁBAN	8
TANEXPO 2018 – EURÓPA LEGNAGYOBB SZAKMAI KIÁLLÍTÁSA ÉS EGY KIS TEMETKEZÉS OLASZ MÓDRRA	10
A DÉL-DUNÁNTÚLI TEMETKEZÉSI EGYESÜLET	12
A VALLÁSOS HALÁL	13
FOLYAMATOS A TEMETKEZÉSI SZAKKÉPZÉS	15
CIGÁNY TEMETÉS	16
A FONYÓDI EMMAUS KÁPOLNA MÚLTJA ÉS JELENE	18
A SZEGEDI KREMATÓRIUM FEJLESZTÉSE	19
FELÚJÍTÁSRA KERÜLT A 279 ÉVES SZENTHÁROMSÁG TEMETŐBEN AZ I. VILÁGHÁBORÚS EMLÉKHELY KECSKEMÉTEN	20
SÍRÁSÓVERSENY 2018	21

OTEI Közgyűlés

2018. május 25-én, 9.30 órakor a Rubin Wellness & Conference Hotel Rubin termében tartotta közgyűlését az OTEI.

A közgyűlés határozatképességének megállapítása után dr. Ladocsy Géza levezető elnök az elfogadott napirend után átadta az OTEI elnökének, Horváth Józsefnek a szót, aki beszámolt az Egyesület 2017. évben végzett munkájáról és gazdálkodásáról. Majd az ellenőrző bizottság elnöke, Dorogi János jelentése hangzott el az OTEI 2017. évi működéséről, gazdálkodásáról, valamint a 2017. évi beszámoló (mérleg, eredmény kimutatás) felülvizsgálatáról.

Ezek után a közgyűlés elfogadta egyhangúlag a jelentést, valamint a 2017. évi éves beszámolót és eredménykimutatást. Az OTEI elnöke, Horváth József ismertette a kiküldött 2018. évi költségvetés tervezetét, melyet pontosításokkal a három új tag felvétele okán a közgyűlés jóváhagyott, majd az OTEI jövőbeni székhelyváltását is egyhangúlag megszavazta a közgyűlés. Oka, hogy a Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. székhelye változni fog költözés miatt.

Tájékoztató hangzott el a „Magyar Temetkezés” című szakmai kiadványról Varga József szerkesztőbizottsági elnök részéről, majd a 2018. július 1-jétől bevezetendő online számlázásról és az Egységes Európai Adatvédelmi Rendeletéről (GDPR).

Horváth József

Kis családi manufaktúra, minőségi termékekkel és egy kis művészettel megspékelve

Cégünk fő profilja temetkezési fatermékek – koporsó, humán urna, kisállat urna és sírjelzők – gyártása viszonteladók és temetkezési vállalkozások számára. George Nakashima asztalos mondta egyszer, hogy „A fa a legbensőségesebb kapcsolatunk a természettel” és mi más, ha nem ez lenne a mi természetünk is. Ebből kifolyólag számunkra nem okoz problémát egyedi igények teljesítése, CNC technológiai marással, speciális személyre szabott motívumok vagy feliratok elkészítése. Küldetésünk a magas minőség fentartása mellett, saját magunk vagy a megrendelő által elképzelt üzenetekkel, gondolatokkal tartalmat teremteni és újra életre kelteni fából készült termékeinket.

A Memafa Kft. temetkezési fatermékek tervezésével és gyártásával foglalkozó faipari vállalkozásként kezdte meg munkáját Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében. A céget édesapánk, Mezősi László (1958–2015) faipari üzemmérnök alapította 1992-ben. Már több mint negyed évszázada járjuk az általa kijelölt utat, munkánk során folyamatosan erős merítünk az alábbi gondolatból, mely akár tőle is származhatna. „Gondolj arra, hogy én akkor már ott leszek melletted, csak a szemeddel nem láthatsz. Ott leszek a tulipánok színében, a kis almafa rügyeiben, a virágillatban s a szellőben, mely megborzolja néha a hajadat.”

T-Szol Zrt. – Temetőüzemeltetési csoport

A T-Szol Tatabányai Szolgáltató Zrt. tevékenysége az elmúlt évek során igazán sokrétűvé vált. A Társaság Tatabánya és Baj község távhő- és használati melegvíz szolgáltatását végzi, emellett főbb tevékenységei közé sorolható az ingatlangazdálkodás, –fejlesztés és –karbantartás, a társasházkezelés, a temetőüzemeltetés és temetkezési szolgáltatás, a közterület-kezelés valamint a létesítményüzemeltetés.

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2016. március 24-i közgyűlésen úgy határozott, hogy a köztemetők és a krematóriumüzemeltetési feladatok ellátásával 2016. július 1-től kezdődően a T-Szol Zrt.-t bízza meg. Ennek keretében a T-Szol Zrt. nem csak a városi temetők (Újtelepi, Síkvölgyi, Újbánhidai, Felsőgallai) üzemeltetését látja el, hanem teljes körű kegyeleti szolgáltatást is nyújt. A szolgáltatási üzletág a teljes temetkezési szolgáltatói tevékenység elvégzésére engedélyt kapott. Társaságunk 2017-től kezdődően 16 fős munkatársi gárdával látja el a temetőüzemeltetési és szolgáltatási feladatokat.

T-Szol Tatabányai Szolgáltató Zrt.

Rózsakereszt Kft.

Cégünket 2018. januárban alapítottuk, a temetkezésben eltöltött évek alatt sikerült tapasztalatokkal és tudással felvértezni magunkat.

2018 januárjára tudott a cég olyan munkatársakat foglalkoztatni, akik szintén dolgoztak már a temetkezésben.

A cég alapítása során rendkívül sok akadályt kellett elhárítanunk, tekintettel a megváltozott jogszabályi környezetre.

A tulajdonosi kör egyéb vállalkozásból szerzett tőkét állandó fejlesztésekre és szolgáltatás minőségének folytonos javítására kívánja fordítani.

Küldetésünknek tekintjük, hogy Vas megyében az egyik meghatározó kegyeleti szolgáltatóvá válhassunk.

Biczó Aliz
ügyvezető
Rózsakereszt Kft.

Magyar Temetkezés kegyeleti szakmai kiadványban megjelenő hirdetések netto díjszabásai:

Borító hátlap:	130 000 Ft
Borító belső oldal	120 000 Ft
1/1 belső oldal	100 000 Ft
1/2 belső oldal	70 000 Ft
1/4 belső oldal	40 000 Ft
1/8 belső oldal	25 000 Ft
1+1 oldalas hirdetés	
OTEI-tagoknak	140 000 Ft
Importőr és külföldi hirdetési felár:	+50%

Hirdetésfelvétel:
magyartemetkezés@gmail.com

Mi is az a GDPR?

Több éven áthúzódó tárgyalássorozatot követően hatályba lépett az Európai Unió általános adatvédelmi szabályzata (EU GDPR), ami 2018 május 25-én a korábbi uniós adatvédelmi irányelvek helyébe lép.

GDPR jelentése:

General Data Protection Regulation – Általános Adatvédelmi Szabályozás

A GDPR célja, hogy az uniós polgárok személyes adatainak védelmét szolgálja. Szabályozza az adatgyűjtés módját, feldolgozását, tárolását, törlését, adattovábbítást és felhasználását. Minden cégnek, legyen az helyi vagy nemzetközi, meg kell felelnie az új szabályozásnak, aki Európában üzleti tevékenységet folytat vagy uniós polgárok személyes adatait kezeli.

- De hogyan lehet megfelelni az elvárásoknak?
- Milyen változtatásokat kell a szervezet belső folyamataiban végrehajtania és milyen technológiákat kell alkalmaznia a személyes adatok védelmének biztosítása érdekében?
- Hogyan integrálhatják az informatikai és adatbiztonsági szakemberek a „beépített adatvédelmet” a fejlesztési tervekbe?

Ilyen és ehhez kapcsolódó kérdésekre kerestük a válaszokat egy road show jelleggel megszervezett előadás sorozattal, melyeket a Magyar Temetkezési Szolgáltatók Országos Szakegyesülete (MATESZSZ) szervezett április és május hónapban. Feladatunknak érezzük és célul tűztük ki, hogy szakmai szervezet-

ként, minden a temetkezési szolgáltatást és temető üzemeltetést befolyásoló vagy érintő jogszabályi változásra felhívjuk a figyelmet. Ajánlásokat teszünk, melyeket a temetkezésben működő cégek, vállalkozások elfogadnak, magukévá teszik vagy sem.

Az első április 17-én Kaposváron tartottuk, ahol általam igen tisztelt kollégám, Puskás Béla (a Dél-dunántúli Temetkezési Egyesület elnöke) segített helyszínt biztosítani a rendezvény sikeres lebonyolításához.

A második Ráckeven tartottuk a MATESZSZ éves közgyűlésével egy időpontban egy szombati napon.

A harmadikra pedig Kecskeméten került sor, ahol szintén egy általam nagyra értékelt kolléga, Varga József (a Magyarországi Temetőfenntartók és Üzemeltetők Egyesületének elnöke) segített a szervezésben.

Két előadást hallhattunk, Hortobágyi Ágoston (DO-Q-MENT Kft. tulajdonosa) a GDPR-ra való megfelelésre készített fel minket, Szilágyi László (Memorial Szoftver Kft. tulajdonosa) pedig megosztotta velünk a NAV 2018. július 1-jétől hatályos vállalkozásokra vonatkozó új rendeleteit. Mind a kettejüktől nagyon felkészült előadásokat hallhattunk az adott témákban. Az előadások második felében pedig digitális megoldásokat kaptunk tőlük – kiegészülve Lódi Jánossal, aki szintén a Memorial Szoftver Kft. tulajdonosa – hogy minél egyszerűbben, költséghatékonyan és időt kímélően (amiből sosincs elég) tudjunk megfelelni munkánk során

a nap, mint nap felmerülő új kihívásoknak, melyek minden magyar vállalkozást érintenek, nemcsak a temetkezési szakmán belül.

Több, mint 140 kollégám hallgatta végig ezeket az előadásokat, ami körülbelül 70 temetkezésben dolgozó céget jelent. Részemről sikeresnek éreztem, hogy ennyi szakmában dolgozó kollégát el tudtunk érni, ám annak tekintetében, hogy megközelítőleg 480 temetkezéssel foglalkozó cég van hazánkban siralmas ez a szám. Még mindig megdöbben, hogy mindössze ennyi hazai vállalkozás tartja fontosnak a munkájához kapcsolódó jogszabályi környezet megismerését és az a szerint való törvénytisztelő munkavégzést.

Mindenesetre mi, mint MATESZSZ nem adjuk fel, a továbbiakban is készülünk szakmai napokkal, melyekre minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk.

Palkovics Katalin, MATESZSZ elnök

Az előadók anyagát kiküldtük az előadások részt vevőknek. Akik viszont a cikk olvasását követően szeretnék felvenni a kapcsolatot az előadókkal, nyugodtan kérjék elérhetőségeiket a cikkben megnevezett szakmai egyesületek elnökeitől.

Drága Barátunk Gyuri!

Rövid időn belül másodszor jöttünk temetésre Szabadkára. Alig 3 hónapja vetünk végső búcsút édesapádtól, a mi Sanyi bácsinktól. A gyász feldolgozása mégis könnyebb volt, mert Te is itt voltál közöttünk. Barátként azt érezhettük, hogy fájdalomdban osztozhatunk veled és talán egy kis terhet is levettünk a válladról együttérzésünkkel.

Néhány napja kaptuk a rettenetes hírt, hogy Te is elmentél közülünk. A fájdalom valóság megdöbbenette a magyar temetkezési szakmát is. Itt vannak a temetésen az egykori kollégák, üzletfelek és a barátok is.

Most, amikor az elmúlt évtizedek eseményei, történései emlékké dermednek, szeretnénk felidézni azt hogy mi voltál nekünk a temetkezési szakmának, a társaknak és barátoknak.

Amikor a kilencvenes évek elején megjelent közöttünk egy magyar származású, Szerbiában élő, fiatal vállalkozó, nem gondoltuk, hogy életre szóló szakmai és meleg emberi, baráti kapcsolatok születnek.

Munkáddal, véleményeddel formáltad, alakítottad a piaci körülményekkel éppen ismerkedő magyar temetkezési vál-

lalkozókat, kellégyártókat. Kitartásod, elkötelezettséged, áldozatkészséged és segítőkészséged sok közös rendezvény, szakmai út bölcsője lett. Vállaltad, hogy megmutatod számunkra a magas színvonalú termékgyártás és forgalmazás lehetőségeit.

Az általad szervezett szlovéniai és délvidéki bemutatók, temetőlátogatások formálták, alakították gondolkodásunkat és a látottak közvetlenül járultak hozzá a változó, fejlődő magyar temetkezési szokások átalakulásához. Tevékenységeddel hozzájárultál a saját konkurenciád megjelenéséhez, de még ezt is sikerként élted meg és ezzel egyre több barátra tettél szert.

Úgy mentél el, hogy elköszönni sem tudtál szerettedtől, barátaidtól. Hiányozni fog fanyar humorod, élcelődéseid, segítőkészséged. Soha nem tudtunk olyat kérni tőled, amit ne akartál volna teljesíteni. Igaz, mi is, a barátaid megpróbáltunk mindazokban a dolgokban segítséget nyújtani, amit kértél tőlünk. Mindezek ellenére is azt gondolom, hogy nem fordítottunk elég figyelmet rád. Lehet, hogy jobban kellett volna óvniuk Té-

ged a rohanó világban, a túlfeszített életmód miatt rád leselkedő veszélyektől. Ezt már soha nem tudjuk megváltoztatni, de annyit tudunk, hogy a mi szakmánkban már közhelyként ható mondás „csak az hal meg, akit elfelejtenek”, mélységesen igaz. Téged ez a veszély nem fenyeget, mert örökre a szívünkbe zártunk, örökké bennünk élsz, bár nem ölelhetünk át, nem foghatjuk meg kezéd, de a lelked itt lesz közöttünk.

***Drága Barátunk Gyuri,
nyugodj békében.***

Erdélyi György

1952. március 30-án született Szabadkán. Szülei: Erdélyi Sándor és Herman Júlia. Két gyermeke született: Róbert és Szandra. Unokái: Emma, Dávid és Hanna.

Iskolai tanulmányai eredményeként közgazdász végzettséget szerzett. Különböző munkakörökben végzett munka után 1978-ban kinevezték a Szabadkai Progrebno Temetkezési Kommunális Közvállalat igazgatójának. 1982–1991 között az eszéki Ukop Temetkezési Vállalat kereskedelmi osztály vezetője.

1991-ben megalakítja a kecskeméti székhelyű „E&P” Kft.-t, amelynek tulajdonos igazgatója lesz. A cég tevékenységében évtizedekig részt vett édesapja, Erdélyi Sándor is. A Kft. elsődleges tevékenységi köre a temetkezési és kegyeleti kellékek forgalmazása.

A kereskedelmi cég évtizedekig meghatározó szerepet töltött be a magyar

kegyeleti piacon. 1995-ben szabadkai székhellyel alapítja meg az „EV-PRO” d.o.o. céget, amelynek alapító és ügyvezető igazgatója volt haláláig. A cég elsősorban nemeskő termékek gyártásával és beépítésével foglalkozik. Váratlanul, 2018. március 23-án hunyt el. Temetésére a szabadkai zentai úti temetőben került sor. Az „E&P” Kft. tevékenységét a továbbiakban – a meglévő kapcsolatrendszer megtartva – fia és lánya irányítja.

HALOTTSZÁLLÍTÁS

TÖRVÉNYI SZABÁLYOZÁS

A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) 35. §-a szerint:

„(1) Holttestet szállítani kizárólag a közegészségügyi és a járványügyi szabályokat és az alapvető kegyeleti feltételeket kielégítő, erre a célra kialakított járműben, fedéllel ellátott koporsóban (szállítókoporsóban) lehet.

Rendkívüli halálesetekkel összefüggő halottszállításról külön jogszabály rendelkezik.

Holttestet temető, temetkezési emlékhely és hamvasztóüzem ingatlanán kívül halottszállító autóban március 1. és szeptember 30. között vagy 90 percnél hosszabb idejű szállítás esetében legfeljebb +18 °C-on lehet szállítani.”

A jogszabályi hely – meglehetősen szűkszavú – miniszteri indokolása szerint „Közegészségügyi szempontok indokolják az elhunyt hűtött körülmények közötti szállítását. A jogszabály kivételt tesz a temetőn, temetkezési emlékhelyen belül történő, illetve az év hűvösebb időszakában történő rövid időtartamú szállítások esetén.”

A Törvény 36. §-a a nemzetközi vonatkozású szállításról rendelkezik az alábbiak szerint:

„Holttest külföldre történő szállításához – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – a rendeltetési hely szerinti ország hatóságának, valamint az elhalálozás helye szerint egészségügyi államigazgatási szervnek az engedélye szükséges. Holttest külföldről Magyarországra való szállításához be kell szerezni a magyar külképviselet hatósági engedélyét, valamint az indító ország közegészségügyi hatóságának szállítási engedélyét, továbbá a befogadó temető, illetve temetkezési hely nyilatkozatát.

A nemzetközi halottszállítás egyéb feltételeit külön jogszabály tartalmazza.”

A halottszállítás részletszabályait a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 42. § – 46. § tartalmazza. A jelen dolgozat szempontjából releváns, nemzetközi szállítással kapcsolatos rendelkezéseket a 46. § tartalmazza az alábbiak szerint:

„(1) Az elhunyt külföldre szállítását a halál megállapításának helye szerint illetékes népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatal engedélyezi. A kérelemnek tartalmaznia kell a szállítandó halott nevét, anyja nevét, utolsó lakóhelyét, a halál okának megnevezését, a halál napját, azoknak a helységeknek a megnevezését, ahonnan és ahová a szállítás történik, a szállító jármű, valamint a szállítás módjának megjelölését és a halott kísérlőjének megnevezését.

Hatályon kívül helyezve

A halottszállítási engedélyben a halott szállításának feltételeit is meg kell határozni. A halottszállítási engedély egy papíralapú hiteles másolatát és a halottvizsgálati bizonyítványt (halotti anyakönyvi kivonatot) a halott kísérlőjének kell átadni. A halottszállítási engedélyt a kérvényhez csatolva az irattárba kell elhelyezni. Az engedélyben megállapított halottszállítási feltételek teljesítését a halottszállítás megkezdése előtt ellenőrizni kell.

Halottnak külföldről Magyarországra való szállításához az engedélyt a magyar kon-

zuli tisztviselő adja ki. Az engedélyezésnél a belföldi helyközi halottszállításra vonatkozó rendelkezéseket is figyelembe kell venni azzal az eltéréssel, hogy a kettős koporsó használata minden esetben kötelező. A rendeltetési helyen – a temető fenntartója (üzemeltetője) értesítése alapján – az intézet a szállítmányt ellenőrzi, a halottszállítási engedélyt bevonja és megőrzi.”

Érdekességgé mint megjegyzendő, hogy a 46. § 2015. december 31. napjáig hatályos (2) bekezdésének szövege szerint „a kérelemhez csatolni kell a halottvizsgálati bizonyítványt vagy a halotti anyakönyvi kivonatot”. Ezt a bekezdést a közigazgatási bürokráciacsökkentéssel összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 441/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezte, ugyanakkor a gyakorlatban ez a bürokráciacsökkentés egyáltalán nem érvényesül, nincs olyan népegészségügyi szerv, amely az engedély kiadásához ne követelné meg mind a halottvizsgálati bizonyítványt, mind pedig a halotti anyakönyvi kivonatot bemutatását.

Figyelemmel azonban arra, hogy egy külföldre történő szállítás során a szükséges dokumentumok beszerzésére rendelkezésre álló idő igen rövid, a szolgáltatónak nincs igazán lehetősége a contra legem gyakorlattal szemben kifogást emelni, mert az esetben a hatóság hatékony együttműködési hajlandóságát kockáztatná.

GYAKORLATI TAPASZTALATOK

Ahogy a fentebb idézett jogszabályokban, úgy a gyakorlat bemutatásában is különbséget kell tenni a Magyarországon elhunyt személy külföldre történő szállítása, valamint a külföldön elhunyt személy Magyarországra történő szállítása között.

Megjegyzendő, hogy a jogszabály nem használja az „állampolgár” kifejezést, ugyanakkor tipikusnak az tekinthető, amikor a Magyarországon elhunyt személynél az állampolgársága szerinti országba történik a szállítás, valamint a külföldön elhunyt magyar állampolgár kerül Magyarországra szállításra. Az ettől eltérő esetek ritkák, de nem példa nélküliek, így a szabályozást is szerencsésebb volna ennek megfelelően pontosítani.

KÜLFÖLDRE TÖRTÉNŐ SZÁLLÍTÁS

Amikor egy külföldi állampolgárt Magyarországon ér a halál, az rendszerint váratlanul történik (baleset, hirtelen rosszullét). Ez a tény önmagában is nehézzé teszi a hozzátartozók helyzetét, nem beszélve az idegen ország számukra ismeretlen eljárásrendjéről. Ezekben a nehéz pillanatokban az adott ország magyarországi külképviselete, illetve konzuli osztálya nyújt hathatós segítséget. Sok esetben előfordul, hogy a rendelkezni jogosult hozzátartozó nincs is az országban, és a távolból kívánja – vagy saját maga vagy esetleg a külföldi biztosítótársaságon keresztül – az ügyintézt lebojnyoltani.

A szolgáltatónak külföldi állampolgárok halálesete kapcsán különös figyelemmel kell lennie a nemzeti szokásokra, vallási szabályokra, a külképviseletek által megkövetelt eltérő szabályok maradéktalan betartására. Az utóbbira példaként említhető, hogy vannak olyan külképviseletek, ahol a nemzeti szabályok okán a konzulátus előtt – velük együttműködve – kell a koporsót lezárni, van, ahol a vallási szabályok (pl. rituális mosdatás) betartását ellenőrzik a helyszínen, és persze vannak olyanok is, ahol csak a teljes dokumentáció meglétét ellenőrzik és az útlevelet érvénytelenítik az engedély kiadásához. Továbbá vannak olyan külképviseletek, ahol – mint ahogyan azt a Törvény is megengedi eltérő nemzetközi szerződés esetén – egyáltalán nem adnak ki engedélyt a szállításhoz.

Minden esetben fontos, hogy a szolgáltató az engedély beszerzését megelőzően elvegye a kapcsolatot az érintett külképviselettel, és tájékozódjon a követendő eljárásról annak érdekében, hogy az engedélyhez szükséges feltételeket időben teljesíteni tudja.

Ahhoz, hogy gyorsan és hatékonyan történhessen meg a hazaszállítás, minden esetben célszerű körültekintően megtervezni az ügyintézt. Figyelemmel kell lenni arra, hogy milyen módon fog megtörténni a szállítás, mert eltérőek a feladatok, illetve a beszerzendő adatok földi úton, illetve légi úton történő szállítás esetén. Ez utóbbinál adott esetben még a légitársaságok eltérő szabályait, illetve feltételeit is figyelembe kell venni. Vannak légitársaságok, ahol bizonyos kísérődokumentumok hivatalos fordítását követelik meg, máshol a betárolás szabályai eltérőek biztonsági okokból. Ezen szabályok ismerete a tervezés szempontjából nagyon fontosak, egy-egy ilyen szabály betartása ugyanis napokkal hosszabbíthatják meg a hazaszállítás folyamatát.

A szokásos dokumentumok (halottvizsgálati bizonyítvány, halotti anyakönyvi kivonat) beszerzése mellett a jogszabály

a fentebb ismertetettek szerint főszabály szerint két további engedély meglétét követeli meg a külföldre történő szállításhoz, a rendeltetési hely szerinti ország hatóságának, valamint az elhalálozás helye szerint egészségügyi államigazgatási szervnek az engedélyét. Ezen felül a nemzetközi légiszállítás szabályai megkövetelik a balzsamozási (halottkonzerválási) igazolás meglétét.

Az eljáró népegészségügyi szervek engedélyezési gyakorlata sajnálatos módon igen eltérő, erre lentebb, a gyakorlati nehézségek ismertetésénél külön kitérek. Az engedélyezési eljárásban az erre irányuló kérelemben a Rendelet szerint meg kell jelölni a szállítandó halott nevét, anyja nevét, utolsó lakóhelyét, a halál okának megnevezését, a halál napját, azoknak a helységeknek a megnevezését, ahonnan és ahová a szállítás történik, a szállító jármű, valamint a szállítás módjának megjelölését és a halott kísérlőjének megnevezését. Bár a jogszabály már nem nevesíti a csatolandó dokumentumok körét, a kérelemhez rendszerint mellékelni kell a halottvizsgálati bizonyítványt, a halotti anyakönyvi kivonatot, valamint általában bekérik a kísérők személyi adatait tartalmazó igazolványokat, a halottszállító gépjármű forgalmi engedélyének másolatát, a balzsamozási igazolást, sőt egyes hivatalok a légi úton történő szállítás esetén a fuvarlevelet is.

SZAKMAI DOLGOZAT, RÉSZLET:

Dr. Balás Noémi Halottátadás, halottszállítás. Az ANTEA – Téliöld cégcsoport jogásza. Sajtó alá rendezte: Puskás Béla

ANTEA Nemzetközi Temetkezési Assistance Kft.

Szakértő a nemzetközi halottszállításban. Külföldről kellene valakit hazahozni, vagy külföldre hazaszállítani? Tőlünk mindig kérhet tanácsot vagy segítséget.

24/7
office@antea.hu
+36.30.9440944

Copyright©2008 D. Van Vuure productions

Új generáció a temetkezési szakmában

Magyarországon a temetkezési vállalkozásoknak új termékeket, új szolgáltatásokat is be kell venni a „repertoárjukba”, hiszen a piaci verseny nagynak és kiélezettnek mondható

A sokéves tapasztalattal rendelkező, rendszerint családi, „Apáról fiúra” szálló vállalkozások jobb helyzetben vannak, ám a kor előrehaladtával, és a temetési igények, valamint a teljeskörű ügyintézés előtérbe kerülése végett a tradicionális temetkezési vállalkozások is frissülni kényszerülnek – máskülönben kiszorulnak a versenytársak mellől.

A Temetkezési Szolgáltatók Közép-Magyarországi Szövetsége működése során ezt a piaci helyzetet és az igényeket is szem előtt tartja. Tagjai egy új típusú szemléletet is meg kívánnak honosítani a magyar temetkezés piacán, mely az együttműködésről, és az egymást segítő munkáról szól – mondja ezt Szabó Zoltán a szövetség titkára, aki fiatalabb generáció tagjaként csatlakozott a Szövetséghez, mivel saját vállalkozásában is megtapasztalta, hogy sok esetben csak egymást segítve érhetünk el eredményeket.

A szövetség korábbi bemutatkozó tagjai után most a Méltóság Kft.-t és ügyvezető-tulajdonosát Szabó Zoltánt ismerjük meg.

– Kik vagytok? Mióta foglalkozol a szakmával?

– 2013 őszén alapítottuk meg a Méltóság Kft.-t. Idén lesz 5. éve, hogy megelégedéssel szolgáljuk ki a lakosságot. Jómagam már 16 évesen belecsöppentem (szüleim temetkezéssel foglalkoztak) a temetkezési szakmába, majd hivatalosan 19 évesen kezdtem el vele foglalkozni napi szinten. 2012-ben szakmai vizsgát tettem Debrecenben, majd az alkalmazotti létből kiszabadulva került sor a saját vállalkozásom megalapítására 2013-ban, amikor is 25 éves, rengeteg ötlettel és energiával teli ember voltam. Alkalmazottként nem volt lehetőségem az ötleteimet megfelelően kipróbálni, kivitelezni.

– Fiatalabb generációként hogyan látod a temetkezési szakmát?

– Azt látom, hogy nagy a konkurenciaharc, sok vállalkozás próbál a másikkal ártani, de ennek nincs értelme, ez nem vezet hosszútávon jóra. Úgy gondolom, hogy a szakma jövője nem a harc egymás ellen, hanem az együttműködés. Még hozzá egy olyan együttműködés, mely elősegíti, és nem hátráltatja a temetkezési szakmát. Ezért örülök annak, hogy elindult a szakmánk „kifehérítése”, melyet teljes hittel és valómmal támogatok. Azt látom, hogy jó pár vállalkozó csak egymaga próbálja meg megoldani cégének ügyeit, nem gondolkodik csapatjátékosként. Őket nevezem én „One man business-showman”-eknek. Ők azok, akik borzasztó lassan tudnak fejlődni, és nyitni a világ felé, és a lakosság igényeit kevésbé tudják teljesíteni. Csapatjátékosként több ötlet és lehetőség van ezen felada-

tok megoldására, így a rá szánt idő is rövidül, tehát előbb érhető el a kívánt cél. Továbbá merjük használni a technológia adta lehetőségeket, pl. készíthetünk kimutatásokat a működésünkre vonatkozólag, akár egy temetőre levetítve, mert így hamar kiderül, hogy hol, milyen költségek merülnek fel, esetleg milyen pénzek úsznak el a nem megfelelő működés miatt. Használhatunk erre megfelelő számítógépes szofvereket (feladatszerző, temetőnyilvántartó programok stb).

Nem szégyen, ha segítséget kérünk egy szakmai társunktól. Előfordulhat, hogy több emberre vagy gépjárműre van szükségünk. De aztán ne felejtünk el mi is segíteni neki. Hidd el, jó érzés az, amikor biztonságban tudod, hogy ha pl. bejön egy dupla koporsós temetési megrendelés, akkor képes vagy azt is elvállalni, mert tudod, hogy van valaki, akire tudsz számítani, és így tudod teljesíteni a megrendelői elvárásokat.

Úgy látom, hogy a jövőben arrafelé kellene mennie a szakmának, ami az együttműködésről szól. Ha van neked akár egy autód, vagy akár egy embered pluszban, akkor vedd fel a telefont, és hívd fel a legközelebbi szakmai társa(i)dat, és kérdezd meg tőle/tőlük, hogy tudsz-e valamiben segíteni. Ezzel el tudod érné azt is, hogy mind a gépjárműveid, mind az embereid hatékonysági szintjét növelheted.

– Hogyan sikerült több, mint 10 éves tapasztalatot gyűjteni 30 éves korodra?

– Hogy őszinte legyek, igen nehéz utat jártam végig. Sírásóként kezdtem, ahol megtanultam a sírt megfelelően kiásni,

majd az elhunytak öltöztetésének elsajátítása történt meg, és ezt követte a temetéseken való részvétel. Később kibővült a tevékenységem halottszállítási ügylettel is, az ügyintézési feladatokkal, valamint a hozzátartozókkal való kommunikációval. Később szolgáltatási vezető lettem, ahol megtanultam az emberekkel bánni, és a feladatokat megfelelően megszervezni, valamint elkezdtem fejleszteni, rendszerbe foglalni a temetés szervezésével járó feladatokat, hogy azok még pontosabbak, és egyszerűbben elvégezhetőek legyenek. 2013-ban léptem ki az alkalmazotti létből, majd saját vállalkozást alapítottam, ahol tovább csiszolhattam a ötleteimet, fejlesztéseimet, de már korlátok nélkül. Tudtam, hogy vállalkozóként az eddigi tudásomnál sokkal többre lesz szükség, így elkezdtem fejleszteni magam. Több üzleti folyóiratot, magazint, könyvet elolvastam és olvasok folyamatosan, hogy az abban foglalt üzleti tudást, ötleteket alkalmazni tudjam, valamint be tudjam építeni a vállalkozásunk folyamataiba.

– Temetők üzemeltetésével is foglalkoztok? Merre?

– Igen, jelenleg 7 temetőt üzemeltetünk Bács-Kiskun és Pest megyében.

– Hogyan lehet ennyi temetőt gazdaságosan fenntartani?

– A temetők üzemeltetésére kialakítottunk egy rendszert, melynek segítségével gazdaságosabbá tettük a temetői üzemeltetést. Külön parkgondozási csoportot hoztunk létre, mely a saját gondozású temetőink mellett más temető-üzemeltetők részére is segítséget nyújt például a fűnyírásban. A megfelelő szakmai végzettségek birtokában veszélyes fákat is ki tudunk vágni. Ez az együttműködés lehetővé teszi mindenki számára, hogy gazdaságosabb legyen egy temető üzemeltetése.

Az összes temetői munkát számítógépen vezetjük, így tervezhetővé válnak a temetői kiadások is.

A hulladékkezelés terén pedig pár éve kísérleti jelleggel elindítottuk a szelektív hulladékgyűjtést az izsáki református temetőnkben, ahol az üvegek és műanyagok egy helyre, míg a komposztálandók külön hulladékgyűjtőbe kerülnek. A kunadaci köztemetőnkben pedig külön válogatásra kerülnek az üvegmécsek.

– Miben vagytok egyediek?

– A temetkezési szolgáltatás és üzemeltetés mellett temetőfejlesztéssel és tanácsadással is foglalkozunk. Fejlesztésként építettünk falazott illemhelyeket, urnafalakat, kapubejáratokat és haranglábat is. Tanácsadási szolgáltatásunkkal pedig segítjük a temetőtulajdonosokat a jogi háttér útvesztőiben is. Több temetőszabályzat megalkotásában vettünk részt tanácsadási jelleggel. A családoknak pedig lelki segítséget (gyászfeldolgozás) is tudunk nyújtani, akár személyes vagy – igény esetén – csoportos foglalkozás keretében. Úgy látjuk, hogy a mai rohanó világban erre egyre nagyobb igényük van az embereknek.

Továbbá nyitottak vagyunk minden újdonságra, innovációra, amivel jobbá, automatizáltabbá, eredményesebbé tehetjük vállalkozásunkat.

– Mit üzensz a szakmai társaknak?

– Legyünk nyitottak az új lehetőségekre, az új technológiákra, és amit csak lehet, automatizáljunk. Vezetőként pedig törekedjünk a feladatok delegálására, hogy csak azokra a legfontosabb dolgokra koncentrálhassunk, amik az eredményeink 80%-át hozzák.

Továbbá, ha van rá lehetőség, akkor egymásra ne konkurenciaként, hanem együttműködő partnerként tekintsünk, valamint ne felejtjük el, hogy minden vállalkozás egy csapatmunka, és csak együtt, egymást segítve, közös munkával tudunk megfelelő eredményeket elérni.

Tankó Zoltán

Tanexpo 2018 – Európa legnagyobb szakmai kiállítása és egy kis temetkezés olasz módra

Két évente kerül megrendezésre a temetkezési iparág legmagasabb szintjét bemutató expo, melyet Európában a szakma referenciapontjának is tekintenek.

Idén, április első hétvégéjén találkoztak a gyártók, a kereskedők és a temetkezést szolgáltató cégek Bolognában, hogy kapcsolataikat megerősítsék vagy újakra tegyenek szert.

Az itt bemutatkozó cégek és az ide ellátogató vezetők, első kézből értesülnek az újdonságokról, trendekről, illetve a viszszaacsalást jelentő igényekről.

Varga József, a Magyarországi Temetőfenntartók és Üzemeltetők Egyesületének elnöke szervezésében több hazai cégvezető látogatott el az idei kiállítás helyszínéül szolgáló észak-olaszországi városba.

A magyar csapatot a jó hangulatban eltöltött utazás után egy hamisítatlan olasz ízvilágú közös vacsora várta a szálláson.

A kiállítás, már a Bologna Fiere vásárcsopont méretei láttán is lenyűgözőnek ígérkezett. 23.000 m²-en, 17 ország 250 kiállítója mutatkozott be, ám ők 55 nemzetet

képviseltek termékeikkel, szolgáltatásaikkal.

A regisztrációk szerint a 18.000 látogató 74%-ban cégtulajdonosok vagy döntéshozó pozícióban lévő szakemberek közül került ki. Nagyszerű alkalom tehát a nemzetközi szakmai kapcsolatok kiépítésére és az iparág élmezőnyének megismerésére ez a biennálé.

A kegyeleti termékek és a temetkezési kellékek széles skálája sorakozott fel előttünk a standok között sétálva. Az olasz design megkapó, lakberendezési tárgyként is funkcionáló urnákat mutatott be. Láttunk hordozható ravatalozó díszletet, amit akár saját méret és minta után is legyártanak. A sírkertek, temetők számára vagy otthoni, kerti környezetbe szánt bronz urnagömböt, mely a természet rendje szerint az esőzésre alapozva „automatikusan” mossza vissza a hamvakat a földbe. A beültethető „cserepes” koszorú

nagyszerű ötletében mindenki megérezte az üzleti lehetőséget. A „nem-feledlek” ékszerek és a DNS tárolására alkalmas fiolák a jövőbe repítettek minket és csak ezek után láttuk meg a Tesla elektromos pompautóját, valamint a Maserati, a Jaguar vagy a Mercedes csodáit.

A termékekben két erős irányzat tartja magát: a csillogás és a naturál stílus. Továbbra is sok elegánsan megkomponált Swarovski kristállyal díszített urna és korporsó volt a kiállított termékek között. A naturális stílus érdekes anyagpárosítást is hozott, mert a letisztult vagy intarziás technológia mellett a rusztikusnak mondható famintázatot magas fényűre polírozva, természetes, leginkább zöld színű akril-üveg berakással kombinálták. Modern és mégis a természet melegét közvetítő érzést keltett ez a stílus.

A kiállításon több szakmai workshop is összehozta a látogatókat. Kiemelkedő fontosságú témák kerültek itt megbeszélésre.

A temetkezési módok átalakulását két előadás is taglalta. Érdekfeszítő címmel indítottak, az egyik: a Hamvasztás a temetők gyilkosa? míg a másik: a Hamvasztások növekedése: veszély vagy lehetőség? címmel kínált megoldást és hívta fel a figyelmet a szakma változásaira.

Aktuális és legalább ennyire fontos workshopot hívtak életre a marketing témájában. Ebben az előadássorozatban két félnapos programot rendeztek, melyek egymásra épülő tematikát követtek. Az alap szintű előadás az online, offline és a nyomtatott megjelenések, a közösségi média, SEO, weboldal jelentősége és használata a szakmában témaköröket járta körül és nyújtott útmutatást egy marketing terv létrehozásához.

A haladó előadás az előzőre építve a

Utunk befejező programjaként megtekintettük és egy hosszú séta keretében bejártuk a bolognai központi temetőt, mely több évszázados múltra tekint vissza. Itt a szobrok, síremlékek, kripták, valamint a gondozott park szemet gyönyörködtető miliője, mintegy megvalósult vízió tárult elénk a hazai körülményeket javító szándékaink megerősítéseképpen. Érdeemes tehát kitekinteni és megismerni mindazt, ami egy pár napos út alatt egy egész vállalkozás irányát megváltoztathatja, vagy meggyőződésünkben támogat minket. Inspiráló és előremutató. Ez az, amit egy szakma és így a miénk sem nélkülözhet. Reméljük élménybeszámolóink többeket kíváncsivá tett, hogy legközelebb hazánk színeit akár kiállítóként, akár látogatóként az iparág krémje között még nagyobb számban üdvözölhessük.

Komlódi Gabriella

boncterem, egy hűtőkammera és egy oktatóterem került kialakításra.

Modenában ez az a hely, ahol a családtagok, rokonok, ismerősök búcsút vesznek szerettüktől. Minden ravatalozó szoba bérelhető és több időpontban is rendelkezésre áll a családoknak, hogy elhunyt hozzátartozójukat a gyász egyik fázisaként elsrassák, emlékéit itt, kegyeletteljes körülmények között megőrizve vigyék magukkal. A gyász kultúra ezen megléte sokat segít később a családok további életében.

résztevőket felkészítette egy marketing és hirdetési tervsorozat kialakítására, majd annak kivitelezésére szem előtt tartva azt a célt, hogy egy kiegyensúlyozott és költséghatékony üzleti modell álljon a „hallgatók” rendelkezésére.

A kiállítás mellett meglátogattuk a modenai Terracielo ravatalozó és halottasházat is, ami minden képzeletünket felülmúlta azzal, amit ott láttunk.

A központi előtér belső kertjébe érve a szökőkút csobogása és a halk zene minden odaérkező lelkébe a lecsendesülés nyugalalmát költöztette.

A letisztult elegancia stílusát követő épületben egy kápolna, kilenc hűtött ravatalozó szoba, egy rendezvényterem, egy

A Dél-Dunántúli Temetkezési egyesület

Az egyesületünk ebben az évben a Tolna megyei Hőgyészen tartotta mérlegbeszámoló közgyűlését.

A beszámolóban tájékoztató hangzott el arról a sokoldalú tevékenységről amelyet az egyesület elnöksége a tagság folyamatos tájékoztatása érdekében végez. Az egyesületi tevékenység meghatározó elemét, képezte a jogszabályváltozásokkal kapcsolatos észrevételek, javaslatok megtétele, és más szakmai szervezetek közötti folyamatos egyeztetés. Mint ismeretes a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény és a végrehajtására kiadott 145/1999.(X.1.) kormányrendeletet 2013 szeptember 9-én több ponton módosította a parlament. Ezek a módosítások a következő években így 2017-2018-as években is folyamatos feladatokat jelentettek számunkra. Mindezek mellett a legnagyobb kihívást ebben az időszakban a kötelező számlatartalommal kapcsolatos kormányrendelet jelentette. Mint ismeretes az OTEI koordinálásával egy szűk szakmai stáb kidolgozott egy javaslatot, amely alkalmas volt vita anyagnak. Sajnos ezt követően olyan személyek kaptak szerepet a számlatartalom kialakításában, akiknek a szakmához semmi közük, és szakértelmük sincs. Ez volt az oka annak, hogy végül egy végrehajthatatlan tervezett került a kormány által elfogadásra. A szakmai szervezetek a kísérletei a kötelező számlatartalom jobbítására nem sok sikert eredményeztek. Az adott kérdésben a szakmai szervezetek összefogása példásnak mondható.

A közgyűlésen tájékoztató hangzott el Pogácsás Tibort a BM parlamenti államtitkár és temetkezést képviselő szakmai szervezetek 2017. március 23-i vecsési találkozásáról. A jó hangulatú, konstruktív szakmai találkozáson szóba került a kötelező számlatartalom, a kézi és gépi számlázás lehetőségei, problémái, az adózás, az ellenőrzés, az áfatartalom esetleges csökkentésének lehetősége, a hagyatéki eljárás jelenlegi gyakorlata. Sajnos a felvetett kérdéseinkre, gondjainkra mind ezideig választ nem kaptunk. Sajnos tudjuk, hogy a temetkezési szakma társadalmi megítélése nem túl jó. Meggyőződésünk szerint nem a temetkezési szakma hibájából. A találkozóval a szak-

mai szervezetek ezen a helyzeten is szertettek volna változtatni. Az elmúlt 2 évben értünk ugyan el eredményeket, de az elutasító, taszító magatartását gyakorlatilag nem tudtuk megszüntetni.

A közgyűlésen ismét szóba került a szociális temetés amelyet a szakma részéről a legsúlyosabb kritika ért. A közös álláspont közvetlen következménye volt a szociális temetés elhalasztása 2019. január 01-ig. Reményeink szerint végleges megoldásként még ebben az évben a parlament kivezeti a temetkezési jogszabályok közül a szociális temetést

Ez év április 17-én került megrendezésre Kaposváron a MATESZSZ egyesülettel közösen az adatvédelemmel és az online rendszer bevezetésével kapcsolatos konferencia. A nagyfokú érdeklődést jelzi, hogy tagjaink milyen mértékben várják a segítséget egy-egy jogszabályváltozás szakmát érintő bevezetése során. A kiadott minta anyagok Jelentős segítséget nyújtottak tagjainknak a GDPR bevezetésével kapcsolatos feladatok megoldásához.

Puskás Béla, elnök

A vallásos halál

A különböző vallási szokások és meggyőződések nagy hatással vannak a temetkezési szokásokra világszerte a generációs és földrajzi különbségek mellett. Ezen eltérések mind évezredekkel ezelőttről származnak, éppen ezért már sok változáson mentek keresztül. Ahhoz viszont, hogy megértsük, mekkora hatással van a vallási meggyőződés a haldoklókkal, halottakkal való kapcsolatra és bánásmódra, fontos megismerni a különböző vallások legalapvetőbb tanításait és szokásait. A teljesség igénye nélkül most egy rövid áttekintést készítek az öt legelterjedtebb vallásról. A vallást sokféle aspektusból elemezhetjük. Tudjuk, hogy az embereknek biztonságot nyújt, amikor már nem tudnak kihez fordulni. A közösségbe tartozás érzését is erősíti és minden esetben ismert edukáló hatása is. Választ ad olyan kérdésekre, amikre nem találunk racionális magyarázatot. Ilyen például a vallások halálképe. Az embert már évezredek óta foglalkoztatja, hogy mi vár rá a földi élet végeztével. Mivel eddig még senki nem szolgált erre vonatkozóan bizonyítható adattal, legtöbbször a különböző vallások által szolgáltatott magyarázatokban hisznek és igyekeznek az útmutatások szerint élni az életüket. Az azonban eltérő, hogy milyen létformát jövedölnek a halál után.

ISZLÁM VALLÁS

Az iszlám vallás hívői nem élnek nagyvilági életet és nem kergetik a földi örömeiket. Elsődleges céljuk nem a karrierépítés és hogy minél nagyobb vagyona tegyenek szert életük során, hiszen a vallás tanításai szerint ezek értéktelen dolgok. A legfontosabb, hogy szerény életet éljenek, minden földi hiúságtól eltekintve. Az iszlám szó arab kifejezés, ami maga is engedelmességet, Isten akaratában való megnyugvást jelent. Allah a tanítások szerint minden embernek meghatározta a sorsát, a halál

után mégis minden lelket egy mérlegre helyez. Hisznek a világ végének eljöveteleiben, amely során minden muzulmán a mennybe, a hitetlenek pedig a pokolba kerülnek. A hívőknek vannak kiemelt kötelességeik, mint hinni az egyetlen igaz istenben, Allahban és Mohamedben, Allah követében. Ezen túl a napi ötszöri ima, Mekka felé fordulva, tartani a Ramadánt, a havi böjtöt, melynek során 20 napeltétől napnyugtáig nem fogyasztanak sem ételt, sem italt a hívők. A negyedik fő kötelesség a szegény hívők megsegítése, más néven a zakat. Végül pedig a hádzs, vagyis a mekkai zarándoklat minimum egyszer az életben. A vallás a haldoklókat, halottait is nagy tisztelettel kezeli. Nem tabu a halott ember megérintése, vagy egy légtérben tartózkodni az elhunytal. Az iszlám vallás egyaránt nagyra becsüli az élőket és a holtakat, így minden esetben megadják a kellő tiszteletet az elhunytaknak. Ha van idejük felkészülni a haldokló elbúcsúztatására, akkor a halál beállta előtt a beteg kimondja a legfőbb tanúságtételt, ami így szól: „Nincs más Isten, csak Allah”. Ez a kulcs, hogy elinduljanak a paradicsomba vezető úton. Emellett, ha még vannak elintézetlen ügyei, vagy tartozásai, bepótolandó vallási teendői, ezeket a hozzátartozók átvállalhatják, így büntetlenül kezdik új életüket. A halottat a hagyományok szerint egy családtag készíti elő a temetésre, majd az imát vezető imám és a gyászolók közös imát mondanak a halott mellett. Az iszlámban nem megengedett a hamvasztás, ez a halott megalázást jelentené. Egy muszlim vallású embert csak muszlim temetőbe temethetnek, illetve egy nem muszlim vallású embert holttestét semmiképpen sem temethetik muszlim temetőbe. Temetődik egyszerűen, egy homokkupacon kívül semmi nem jelzi, hogy hol nyugszanak az elhunytak. A gyásznak is megvan a maga folyamata. Kerülendő saját magunk díszítése, a gyászolók visszafogottan öltözködnek, de nincsen egységes szín, ami a gyászra utalna. A sír látogatója viszont az iszlám vallás szerint is fontos.

KERESZTÉNY VALLÁS

Az iszlám valláshoz hasonlóan, a keresztény hittétel is az egyistenhitet hirdeti. Hitük szerint Isten megalkotta a világot, majd az embert saját képmása szerint teremtetette meg. A földi élet végéig itt sem jelenti a lélek elmúlását is. Az ember lelke halála után, aszerint, hogy mennyire követte a földi élete során a keresztény értékeket, mint az alázat, a jóakarát, a szelídséget, a jóra való buzgóságot, az adakozó szellemet, a mértékletességet és a tisztaságot, a mennybe kerül. Mindemellett kerülendő a hét főbűn, a kevélység, az irigység, a harag, a restség, a fősvénység, a torkosság, és a bujaság. A tanítás szerint a test halála után a lélek vagy a mennybe kerül, vagy pedig örök kárhozat vár rá a pokolban. Ez a földi élete során elkövetett cselekedetektől függ. Egyes keresztény tanítások szerint léteznek olyan bocsánatos bűnök, amiktől a purgatórium, vagyis a tisztító tűz képes megtisztítani, így az ott eltöltött idő és 21 szenvedés után a mennyországba kerülhetnek, a vétségeikért megbűnhődött lelkek. A halott előkészítése a temetésre a keresztény hagyományok szerint is a családtagok feladata, ez azonban ma már egyre kevésbé bevett szokás. A koporsóba helyezés és a temetés után viszont már elítélték, ha valaki a halotthoz ért. Ez leginkább a sírgyalázások miatt alakult ki. A temetés során síreléket állítanak az elhunytaknak és hagyományosan tort ülnek a halott hozzátartozói. A sírgondozása itt is bevett szokás, sőt elvárt. A sírra helyezett gyertyák a halottra való emlékezés során a lélek halhatatlanságát jelképezik, illetve, hogy hisznek a feltámadásban. A keresztény hitvilág hiszi

Jézus másodszori eljövételét. Ezt a végítélet napjaként emlegetik, amikor Isten feltámasztja a halottakat. Ekkor a régi, általunk ismert világ megszűnik és egy új világ veszi kezdetét, amelyben Isten uralkodása alatt igazságosság, szeretet és béke uralkodik majd a földön.

BUDDHIZMUS

A buddhizmus más vallásoktól legfőképpen abban tér el, hogy nem egy konkrét istenkép és szent iratok határozzák meg a hitüket, leginkább magukban kell hinniük. Ez az út vezet a lelki békéhez. A Buddha szó jelentése szanszkrit nyelven felébredést jelent. Buddhának nem csak a vallás megalapítóját nevezik, hanem mindazon emberekre használják a kifejezést, akik megtalálták a helyes utat. Alapvetően nincsenek tanítók, akik azért dolgoznak, hogy megtaláljuk a saját lelki békénket, vagy olyan dokumentumok, amik pontosan leírják, miként kell cselekednünk. A Buddhák adhatnak ugyan útmutatást, de mindenkinek saját maga által kell megtalálni a helyes utat. A buddhizmus szerint mindenki életében jelen vannak a szenvedés forrásai. Ezek az életvágy, az érzékiség és a tudatlanság. Szüneteseink feladása által viszont mindenki megtalálhatja a he-

lyes utat és a lelki békét. A többi valláshoz hasonlóan itt is van 5 olyan tevékenység, amit mindenképpen kerülnie kell a vallás követőinek. Mások életének elpusztítása, a hazugság, a lopás, mások feleségének elcsábítása és az alkoholos italok fogyasztása mind kerülendő. Viszont ha egy mondatban kellene bemutatni a Buddhizmust, akkor azt legérzékletesebben a legalapvetőbb tanítással lehetne bemutatni. „Ezen a világon a gyűlölködés sohasem szűnik meg gyűlölködés által. Szeretet révén megszűnik. Ez az örök törvény.” Hitük szerint a halál pillanatában kozmikus erők aktiválódnak és az alapján dől el, mi lesz a sorsuk az elkövetkezőekben. Hiszen Buddha tanítása alapján minden állandó mozgásban van, az élőlények is. A Tibeti Halottaskönyv segít abban, hogy felismerje, hogy megismerje új életét, és semmi ne tartsa már vissza, hogy tovább lépjen a jelenlegi életéből. Ezt a haldokló mellett, a temetési szertartás után hangosan felolvassák. A temetkezési szokások nagyban eltérnek az eddigi vallásokhoz képest. A buddhizmusban ugyanis nem az a lényeg, hogy a holttestet minél tisztábban, szebben felöltöztetve végső nyugalomba helyezték, hiszen a lélek már elhagyta, innentől kezdve értéktelen. Sőt, ameddig az előző test maradványai végleg el nem pusztultak, addig a lélek nem kezdheti meg új életét. Ezért gyakran állatokkal etetik meg az elhunyt földi maradványait.

HINDUIZMUS

A hinduizmus nem egy emberhez vagy misztikumhoz köthető, hanem évezredek folyamán alakult ki. Éppen emiatt nevezik gyakran az „örök vallásnak”. A hinduizmusban nem áll fent szigorú elvárás a rendszer híveivel szemben, nincsenek olyan szoros megkötések az életmóddal kapcsolatban sem, mint más vallások esetében. A hinduk nézete szerint a világegyetem egy rendezett, egységes rendszert alkot, ami felett a dharma, vagyis a világtörvény uralkodik. A hindu vallás hit-

rendszere gyakran nem mentes az ellentmondásoktól, viszont kifejezetten nagy toleranciája, nem olyan dogmatikus, mint a többi vallás a missziós tevékenységnek sem szentelnek nagy figyelmet. Hindu vallásra jellemző viszont egyedül a szoros kasztrendszer. A rendszer különböző kasztaiba az alapján kerülnek az emberek, hogy milyen életet éltek, így erősen hisznek a lélek vándorlásban. A temetkezési szokások is eltérőek, valószínűleg amiatt, hogy nincsen egy konkrét, meghatározott szentírásuk, amiben minden pontosan benne foglaltatna. Azonban a legerjedtebb szokás, miszerint a halottakat nemük szerint eltérő színű ruhákban, a férfiakat fehér, a nőket pedig piros ruhába öltöztetik. Ezután fa hordágyon viszik őket a krematóriumhoz, miközben a halotti menet a „Hare Krisna mahámantrát” kántálja. A temetés nem szokás, a holttestet máglyán elégetik, majd a Gangesz vagy a Jamuna folyóba szórják a hamvakat. A gyász időszakát befolyásolja az elhunyt rangja, de ez általában 14 napig tart.

ZSIDÓ VALLÁS

A zsidó vallás híveit gyakran emlegetik Isten kiválasztott népeként. Az Úr szövetséget kötött velük, így született meg szentírásuk, a Tóra. Isten követői a nabik, akik segítenek a híveknek visszatérni Istenhez

és a törvényekhez, amikor eltávolodnának tőle. A zsidó vallásnak szigorú szabályai vannak, amik vonatkoznak az ünnepekre, a hétköznapokra, az örömök megélésére és a gyászra egyaránt. A zsidó szokások szerint, nagy tiszteletben tartják halottaikat. A halott elkísérése végső útjára az egyik legfontosabb erény, amit a hívőknek követniük kell, minden egyéb szokást felülír. Itt is az első lépés a halott felkészítése a temetésre. A mosdatás után halotti ruhát, úgynevezett kitli-t adnak a halottra. Kiemelt fontosságú, hogy férfiakat férfiak, nőket pedig nők készítenek fel a temetésre. A temetés előtt áldást mondanak és a legszorosabb hozzátartozók rendszerint megszagatják saját ruházatukat a mellkasukon, szívüknél, ez is a gyász kifejezésének egyik eszköze. A gyászolók még a temetés előtt meglátogatják az elhunyt

otthonát és közösen mondanak zsoltárokat és történetekkel emlékeznek meg az elhunytól. A halottat végső útján rendszerint sokan kísérik. Fontos szokás, ha egy halotti menetet látnak és nem ismerik, vagy nem hozzátartozójuk az elhunyt, akkor is elindulnak a mentettel, akár csak néhány lépés erejéig, ezzel kimutatva tiszteletüket. A menet háromszor megáll a végső nyughelyig, ezzel kifejezve, hogy mennyire nehezükre esik az elengedés. Zsidó vallású embereket kizárólag zsidó temetőben helyeznek örök nyugalomra. A hagyományok szerint nem virágot illeik vinni, minden gyászoló egy-egy követ helyez a sírra. Virág helyett így fejezik ki tiszteletüket, bár a mai szokások már nem veszik mindenhol olyan szigorúan ezt a szokást, előfordul, hogy mégis virággal emlékeznek az elhunytra. A temető elha-

gyása előtt a gyászolók még vigasztalásképpen egy-egy mondatot mondanak a közeli hozzátartozóknak, aminek magyar fordítása a következőképpen hangzik. „Az Örökkévaló vigasztaljon meg benneteket Cion és Jeruzsálem gyászolóival együtt.” Ekkor kezdődik el hivatalosan is a gyász, vagyis a hét napig tartó sívá.

A vallások áttekintése után egyértelműen kijelenthető, hogy mindegyik szokásrendszer nagy figyelmet tulajdonít az élet és halál körforgásának. Közös vonás még, hogy kivétel nélkül, az összes vallás nagy tisztelettel fordul az elhunytak felé. A kulturális különbségek azonban élesen kirajzolódnak a halottakkal történő bánásmódból. Ezeket megismerni és megérteni fontos feladatunk, hiszen ami az egyik vallás szerint nagy tiszteletet fejez ki, a másikban tiszteletlennek és megalázónak tűnhet. Végsősorban minden vallásban kiemelten fontos szerepet játszik, hogy elhunytjaikat méltóságteljesen segítsék a túlvilágra vagy következő életükbe.

MERNYEI LILLA: A halálkultusza a médiában. Szakdolgozat. Budapest 2017. Részlet. Sajtó alá rendezte: Pus-kás Béla

Folyamatos a temetkezési szakképzés

2018-ban két helyszínen, Debrecenben és Esztergomban folyt temetkezési szolgáltató képzés. A hallgatók – Debrecenben 13 fő, Esztergomban 14 fő – valamennyien sikeres záróvizsgát tettek a képzést követően.

Az oktatásban résztvevők a temetkezési szakmát már korábban is művelők közül kerültek ki, ez érezhető volt mind szakmai felkészültségükön, mind pedig gyakorlatias megoldókészségükön.

Reméljük, hogy a képzés keretein belül megszerzett tudást és információkat a szakmai előmenetelük során sikerrel tudják majd hasznosítani, és a továbbiakban is felkészülten, és a temetkezési szakmához méltó keretek között tudják majd végezni feladatukat.

Cigány temetés

A magyarországi romáknál – ha az egyes alcsoportok esetében más és más formában is – máig elevenen élnek a régi temetkezési szokások. A hagyományos magyarországi cigány kultúrákban erős a túlvilágba, a lélek halhatatlanságába vetett hit, és mint más tradicionális közösségekben általában – a halott ősök iránti tisztelet. Ez az ünnepeket és a mindennapokat is áthatja: olyan rítusokat éltetnek, amelyeket a többségi lakosság mára már javarészt elfelejtett. (Lakatos Elza: Évszázados roma temetkezési szokások a halotti rendeletek útvesztőiben)

A cigányság esetében a temetés egyfajta kompenzációt jelent, legalábbis a pompa és külsőségek megteremtése szempontjából, ennek eredményeképpen a cigány temetések fontos materiális és szellemi/lelki emlék- és hagyományrendszert teremtenek. Egyre több cigány értelmiségi érvel úgy, hogy a cigányok temetése nemcsak hogy különbözik az őket körülvevő társadalom temetésétől, hanem egyenesen a temetésben érhető tetten a sajátos cigány kultúra lényege. Évekkel ezelőtt Choli Daróczi József fogalmazta meg kissé ironikus formában, hogy néhány évszázad múlva, amikor a régészek Magyarország területén ásnak majd, meglepődve fogják megállapítani, hogy a XX. század végén csak cigányok éltek, vagy csak nekik volt kultúrájuk Magyarország területén. A nem cigányok, vagyis a gázsók után vagy nem marad semmi, hiszen sok halottat hamvasztanak, vagy

ha testét el is temetik, a földbe, illetve a koporsóba nem kerül „sírmelléklet”, míg a cigányok sírkamráiban érc- vagy üveggoporsót, benne mumifikálódott testet, s a koporsó körül számtalan tárgyat találnak majd. Olyan élményben lesz a régészeknek részük, mint elődeiknek volt akkor, amikor a honfoglaló magyarok sírjait tárták fel. (Szuhaý Péter-Kőszegi Edit: Megadjuk a tiszteletet, 2002/4.)

A cigány kultúrában tehát valódi relevanciája csakis a koporsós temetésnek van, a hamvasztásos temetési mód olyan mélyen elítélendő tabu, hogy a szokásrendhez alkalmazkodott cigányság esetében nem is fordul elő.

A technológiai fejlődés és egy újonnan beépülő szokásrend (amely a halálnak, mint meghatározó életeseménynek a megörökítését célozza) lehetővé tette, hogy a cigány temetkezés gazdagon dokumentált le-

gyen: a rendszerváltás óta a cigány temetések egy részét videokamerával rögzítették. A felvételek ettől kezdve mind a legközelebbi, mind az azt követő temetéseket befolyásolhatták, ezáltal is közvetítve az élő hagyományban létező cigány temetkezési szokásrendet és kultúrát.

A temetési kazetták – akárcsak a gazchok esetében egy lakodalm, vagy egy keresztelő felvételei – főleg vidéki cigány közösségekben - családról családra jártak, és a résztvevők közösen elemezték a történéseket. Így minden mozgóképen rögzített temetés zárt műalkotásként értelmezhető, amelynek egyes elemei egy következő temetést szervezők értékrendjében követendőnek vagy azt meghaladandónak számítanak.

A cigány temetés sarokköve a lélek és a test halál után bekövetkező szétválásztása, majd külön kezelése. A test a halál után már tisztátalanná válik. A halál szennye jelen van az élők közt. A közeli családtagok pedig úgy viselkednek, mintha a testi állapotuk az elhunytéhoz kötődne, és megtagadják maguktól mindazt, ami pedig az igazi cigányélet lényege, az italozást, a mulatozást, a táncot, a testvériség megélését. Csak egy év múlva válnak ismét teljes értékű tagjává közösségüknek.

A temetés során a szépségre és a felhalmozásra való törekvés végső soron a cigány ember értékét adja meg, kifejezi önbecsülését. A temetés sarokpontja az az immár konklúzióként ható gondolat, hogy a szertartáson két társadalmi rend van képviselve. Az egyik társadalmi rend a cigányoké, a

másik a valójában a gazchokat képviselő romungróké, akiknek a temetés során való legyőzése és velük szemben a fölény érzékeltetése beépül az oláh cigányok univerzumába. A két társadalmi rend temetésen való egyidejű jelenléte úgy is értelmezhető, hogy a lélek cigánynak való megőrzése szemben áll a cigányok közötti új divat kifejlődésével, amikor a sírban – ún. örökös lakásként – a tisztaszobát próbálják megrendezni.

A gazchok a cigányok által emelt kriptákat, a gazdagon kidíszített „örökös lakást” enyhe gúnyval fogadják. Olyan felesleges kiadásnak tartják, amelynek egyetlen funkcióját a hivalkodás és a magamutogatás jelenti. Ezzel szemben a cigányok elgondolásai szerint azért kell téglával kirakni a sírt és gerendát, pallót tenni a sírhely fölé, hogy ne érje, ne nyomja föld a koporsót. Azért kell a sírkamrát kidíszíteni, hogy ne legyen bezárt-ság, hanem vidámság legyen ott; a kriptáért örökös lakás, mert onnan már nem költözik az ember tovább sehová.

A kriptá belső falára és padlójára falvédő, szőnyeg kerül. Rendszeresen elhelyeznek egy asztalt, két széket, az asztalt pedig megterítik virággal, italokkal, cigarettával, hamutartóval. A sírba kerülő tárgycsoport másik része a halott személyes használatára szolgál. A kriptá, illetve a szoba berendezésekor sokkal inkább az esztétikai teljesítmény, a szép és örökös tér megvalósítása a fontos számukra. Arra törekszenek, hogy ha a kriptát évtizedek múltán felnyitják, hogy abba egy új halottat helyezzenek el, akkor is minden eredeti szépségében táruljon az utódok elé. (Szuhay-Kőszegi, 2004)

Ellentmondások, konfliktusok és kezelésük: a jelenlegi jogi szabályozás – bár deklarálja, hogy a temetkezési szokásrend esetében nem tesz etnikai-felekezeti különbségeket – a hagyományokat szigorúan őrző oláh cigányoknál megnehezíti e szokásrend többségének az alkalmazását, gyakorlását, olykor pedig akár bűncselekményekre is kényszerítheti a hozzátartozókat.

Modern korunkban ezért egyre több roma család dilemma elé kerül: fordítson hátat a

hagyományoknak, vagy adja meg a végső tisztességet elhunyt rokonuknak, ha az a törvény megszegését is vonja maga után akár törvénysértés, bűncselekmény elkövetése árán is.

A cigány halotti kultusz kötelező része a virasztás, amely – mint láttuk – akár több éjszakán át, egészen a temetésig tart. A törvény a halottak elszállíttatását és temetésének legkésőbbi időpontját azonban az elvirasztás roma hagyományával ütköző, szigorú rendelkezések szabályozzák. A temetés legkésőbbi időpontját például a kormányrendelet úgy szabályozza, hogy a halottat koporsós temetés esetén a halott vizsgálati bizonyítvány kiállításától számított 72 órán túl, de 96 órán belül el kell temetni, kivéve, ha a holttestnek az eltemetésig történő hűtése biztosított, ebben az esetben a temetést 8 napon belül kell elvégezni.

Az otthoni felravatalozást a tisztiorvosok többsége a szigorú közegészségügyi szabályozás miatt még nem engedélyezi, ennek hiányában a romák csak úgy tudják megoldani az otthoni felravatalozást, hogy „összejátszanak” a temetkezési szolgáltatást végző helyi vállalkozókkal. Az elvirasztás roma hagyományával kapcsolatos problémák csak tetőződnek, ha a hozzátartozó baleset következtében vagy nem természetes halállal hal meg: a cigányok akkor is ragaszkodnak ahhoz, hogy legalább egy éjszakát a halott mellett, saját házában virasztassanak. Miután ilyenkor a hatóságoknak már tudomásuk van a halál időpontjának beálltáról, így nem kijátszhatók. Ebből a példából is látható tehát, hogy az említett egyenlő jogokat az oláh cigányok ma még csak úgy érvényesíthetik, ha jogszabálysértést követnek el, vagy ha az állami szféra képviselői – orvos, tisztiorvos, temetkezési vállalkozó – huny szemet a

rendelkezések áthágása felett. A halottnak megadandó végtisztesség teljesítése során a család tekintélyének megóvása megköveteli az elhunyt „tisztes”, hagyományok szerinti eltemettetését, s ebben – törvény ide vagy oda – benne van a zenés kíséret, a lovas gyászokcsi, s az otthoni felravatalozás is.

A temetkezési vállalkozó feladata ebben az esetben az, hogy a törvény adta keretek között oly módon szervezze meg a temetési szertartást, benne az intézményi keretek közé helyezett felravatalozást is, hogy az nemcsak hogy ne sértse a cigány emberek szabad joggyakorlását, de – a rituálé rendkívül fontos szerepe miatt – összetartó, közösségépítő, s valóban olyan emlékezetes esemény legyen, amely alkalmas a cigány szokásrend és kultúra generációk közötti áthagyományozására.

Ez a feladat sokrétű képesség- és tudásrendszert követel meg e hivatás művelőitől: alapos szakmai felkészültséget és tapasztalatot, kiváló kommunikációs készséget, empátiát, s menedzser-szemléletet a szervezéshez. A jó temetkezési vállalkozó – épp azért, mert ritka, hogy egy személyben minden hivatásbéli kihívásnak képes megfelelni – akkor cselekszik helyesen, ha társal/társakkal együtt kínálja szolgáltatásait, s a munkamegosztás keretei minden feladatszakasban világosan kijelölésre kerülnek.

A cigány temetkezési szokások jellegzetessége a szóbeli hagyományozódás, az erősen vizuális jelleg, az egyházi és a profán szabályok elválása és utóbbiak érvényesülése a temetkezés és a gyász megélése során.

FARKAS FÉLIX: A koporsós temetés sajátosságai, szabályai és lebonyolítása a cigányság kultúrájában Szakmai dolgozat. Esztergom 2018. Részlet. Sajtó alá rendezte: Puskás Béla

A fonyódi Emmaus kápolna múltja és jelene

Az elhagyatott Emmaus kápolnában és környékén mindent átjár a pusztulás és az enyészet. A nyugodt, békés fonyódi Szent György-hegy egyik különös, felkavaró pontja, ahová a kápolnát az 1950-es években építettő Ify Lajos plébános története és a kápolna apokaliptikus hangulata miatt zárandokolnak el a kíváncsiak. Babonás hely, tele titokkal az Emmaus, az egykori remete kifosztott, lepusztult kápolnája. Az egykori fonyódi plébános már meghalt, de mintha az omladozó falakban máig ott lenne a szeleme.

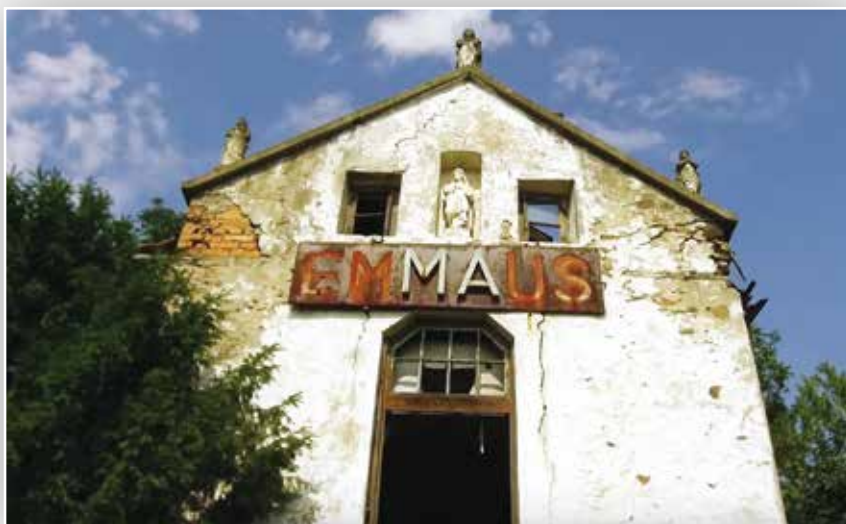
A Lengyel-kápolnától szőlősorok között a fával, bozóttal benőtt területen visz az út a kápolnához. Még áll a torony a kereszttel és még olvasható az Emmaus felirat. Az emberi rombolás, fosztogatás mellett a természet is tette a dolgát. Ma már talán madár sem jár ott ahol egykor menedék volt. Az önkéntes száműzetést választó Ify Lajos egykori fonyódi plébános saját kezűleg építtette családjá Szent György-hegyi birtokán a remetelakot és kápolnát, ahol vendégeket, zárandokokat fogadott és szentmiséket tartott. A magyar zászló felhúzásával jelezte, hogy otthon van, vagy hogy fogad-e látogatókat.

A keszthelyi születésű Ify Lajost 1917-ben szentelték pappá. A teológia mellett zenei képzést is kapott, az orgonák és harmóniumok szerelmese lett – utóbbiaknak a Szent György-hegyen külön szobát szentelt, az általa épített harmó-

niumok vázaiból néhány még most is látható a romok között. Fonyódra kerülve megszervezte a helyi plébániát, elintézte, hogy a templomnak legyen orgonája, harangja, és ezen kívül hozzá fűződik több más egyházközség megszervezése, kápolnák építése és egy iskola létrehozása is.

A második világháborúban zsidókat és elveikért üldözött máshogy gondolkodókat bújtató Ify-t a kommunista rendszerben békepapnak akarták beszervezni. Ify azonban nem állt kötélnek. Megelőzve az elmozdítását a fonyódi plébánia éléről, az önkéntes visszavonulást választotta. Egy darabig a premontreiek dél-balatonai rendházában húzta meg magát, de miután a szerzetesrendet feloszlatták és a rendházat bezáratták, a Szent György-hegyre vonult vissza. 55 éves volt, amikor a hegyre költözött.

A költői szépségű beszédeiről híres plébános a harmóniumszobán kívül külön szobát tartott fenn óragyűjteményének, ahol imádott óráit javíttatta, a harmadikban, a pihenőszobában volt a Lehel-kürt másolattal. Állítólag nemcsak saját sírját ásta ki, de koporsóját is összebarkácsolta, és minden évben kijavította halálának dátumát. 1967. szeptember 19-én halt meg és a hegyen a temették el. Emmaus elhagyatott, kísérteties helyé változott. Sírja a kápolna udvarán található. A fejfán Ify Lajos neve áll, és mellette nyugszanak házvezetőnői is. Ott temették el tehát, ahová akarta. Nem lehet tudni, miért tit-

kolták el, azt, hogy hol nyugszik Ify plébános. Lehet, hogy az akkori hatalom nem akarta, hogy a kápolna vagy a sírhely zárandokhelyé váljon. Hagyatéka többfelé oszlott, állítólag azért, hogy ne lehessen eltékozolni. Az örökösök közül többen külföldön élnek, éltek.

Sokáig szinte érintetlen maradt a ház, aztán valószínűleg tulajdonos váltás után kifosztották, elhordták az értékebb tárgyakat. Szeméttelep és az enyészet maratai lettek az épületek

A kápolnakertben három épület található, bemenni egyikbe sem érdemes, mert bármikor összedőlhetnek. A kápolnát lezárták, elülső falán jókora repedés fut végig. A remetelak volt a plébános lakhelye. Talán egyszer sikerül helyreállítani ezt a háttorzongatóan különleges helyet. Létezik egy Facebook csoport is akik célként a kápolna megmentését tűzték ki. Felajánlásból szeretnék eredeti állapotában helyreállítani.

Nem található meg az útikönyvekben, pedig az egyik legháttorzongatóbb nevezetesség a Szent György-hegyen. A kápolna nem áll semmilyen védelem alatt, az egyház nem szentelte fel. Mivel magánkézben van, így lényegében még a szemét elhordása is birtokháborítás.

Puskás Béla

A szegedi krematórium fejlesztése

A Hő- és Tüzeléstechnikai Kft. a Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. szegedi krematóriumában 32 éve üzemelő TABO hamvasztókemence helyére egy új hazai gyártmányú EW-2 4. generációs szabadalmaztatott komplett technológiájú hamvasztókemencét telepített le 2018 márciusában.

A hamvasztókemence egyedi kialakítása és technológiai megoldása egyedülálló a hamvasztókemence-gyártók európai- és világszerte.

A hamvasztókemence vezérléséért egy ipari számítógép felel, mely automatikus működést tud biztosítani a hamvasztás során, így a kezelőnek a megfelelő program kiválasztása után már csak felügyelnie kell a hamvasztást. Az új technológiai rendszer kiépítése során korszerűsítésre kerültek a hamvasztás utómunkájához szükséges egységek is, ezzel megkönnyítve az ott dolgozók munkáját.

A Hő- és Tüzeléstechnikai Kft. egy online távfelügyeleti rendszert is kiépített, amely az üzembiztos működés fenntartását segíti. Ezáltal egy esetleges üzemzavar esetén a HT Kft. szakszervize azonnal meg tudja kezdeni a hibaelhárítást.

A távfelügyeleti rendszerrel rendelkező krematóriumokban az elmúlt évek bizonyították, hogy csökkent a helyszíni hibaelhárítás, mivel a szakszerviz számos hibát online hárított el, így az üzemkiesés is mérséklődött és ezzel a krematóriumok folyamatos működése javult.

Ehmann István

Felújításra került a 279 éves Szentháromság temetőben az I. világháborús emlékhely Kecskeméten

A Szentháromság temetőben az eredeti I. világháborús hősi sírhely parcella, a Rávágy tér felőli főbejárat mellett, 1914 és 1927 között épült ki – tudtuk meg Hegedűs Ágostontól, a kecskeméti Római Katolikus Főplébánia képviselő-testületének tagjától, aki a felújítást koordinálta.

1962-ben a leninvárosi lakótelep kialakítása miatt közel 10 ha-t sajtátítottak ki a temetőből és a hősi sírok parcellája is áldozatul esett. Exhumálás után újratemetéssel a jelenlegi hősi sírhely parcellát alakították ki. A Szentháromság temetőnek a működését 1964. december 31-jével politikai döntés alapján megszüntették, és az óta nem tartanak ott temetéseket. Hegedűs Ágoston hozzátette: a temetőben található 363 darab I. világháborús katonai síremlék 90 éve készült. A parcella területét vadon kelt növények körben benőtték. A hősi sírok mögött közvetlenül, a lakótelep felől, fém hullámlemezről garázsor épült. A látvány méltánytalan és kegyeletromboló.

Sem a temetőn kívül, sem belül nem található emléktábla, információ arról, hogy a temetőben I. világháborús katonahősök földi maradványai nyugszanak. Mivel az emlékhely a jelenlegi formájá-

ban nem méltó a világháborúban hősi halált halt katonák emlékéhez, ezért a Főplébánia kereste a lehetőséget a felújítására.

A Magyarországon található I. világháborús hadisírok és emlékművek felújítására a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténelmi Intézet és Múzeum pályázatot írt ki. A Szentháromság temetőben 1962-ben elkészített I. világháborús emlékhely felújítására, helyreállítására és látogathatóvá tételére a Kecskeméti Római Katolikus Főplébánia 36 millió 300 ezer forintot nyert el, vissza nem térítendő támogatás formájában.

A pályázat lehetővé tette a 363 darab I. világháborús hadisíron elhelyezett sírkövek lecserélését új gránit síremlékekre. A hadisírok és emlékmű közötti sétáló utakat felújították, a síremlékek alatti sáv alapok elkészítése után. Rendbe tették az emlékhely elvadult környezetét, kitarították a vadon nőtt növényeket, valamint a tereprendezés keretében – a bádoggarázssortól leválasztva – kitarítással, szoliter növényeket ültettek be.

A pályázati pénzből finanszírozták meg a tervezett út melletti veszélyes fák kivágását, elszállítását, az új sorfák ültetését. A garázssoron, az emlékhely mögötti ke-

rítés vonalában, gyalogos kikaput készítették, az 1962-ben elbontott Rávágy téri kovácsoltvas főbejárat maradványaiból. Kiépítették az utat az emlékhely előtt és az új kikaputól az emlékhelyig. A temető két kapujánál a hősi sírhely emlék- és információs táblákat helyeztek ki.

Varga József

SÍRÁSÓ VERSENY

A Magyarországi Temetőfenntartók
és Üzemeltetők Egyesülete

**2018. szeptember 8-án,
szombaton**

**DUNAÚJVÁROSBAN RENDEZI MEG
A III. ORSZÁGOS SÍRÁSÓ VERSENYT.**

Nevezési díj: 25.000 Ft
(Ebéd: 2500 Ft)

Jelentkezési határidő: 2018. augusztus 17.
A jelentkezéseket a regisztracio@mtfe.hu címre várjuk.

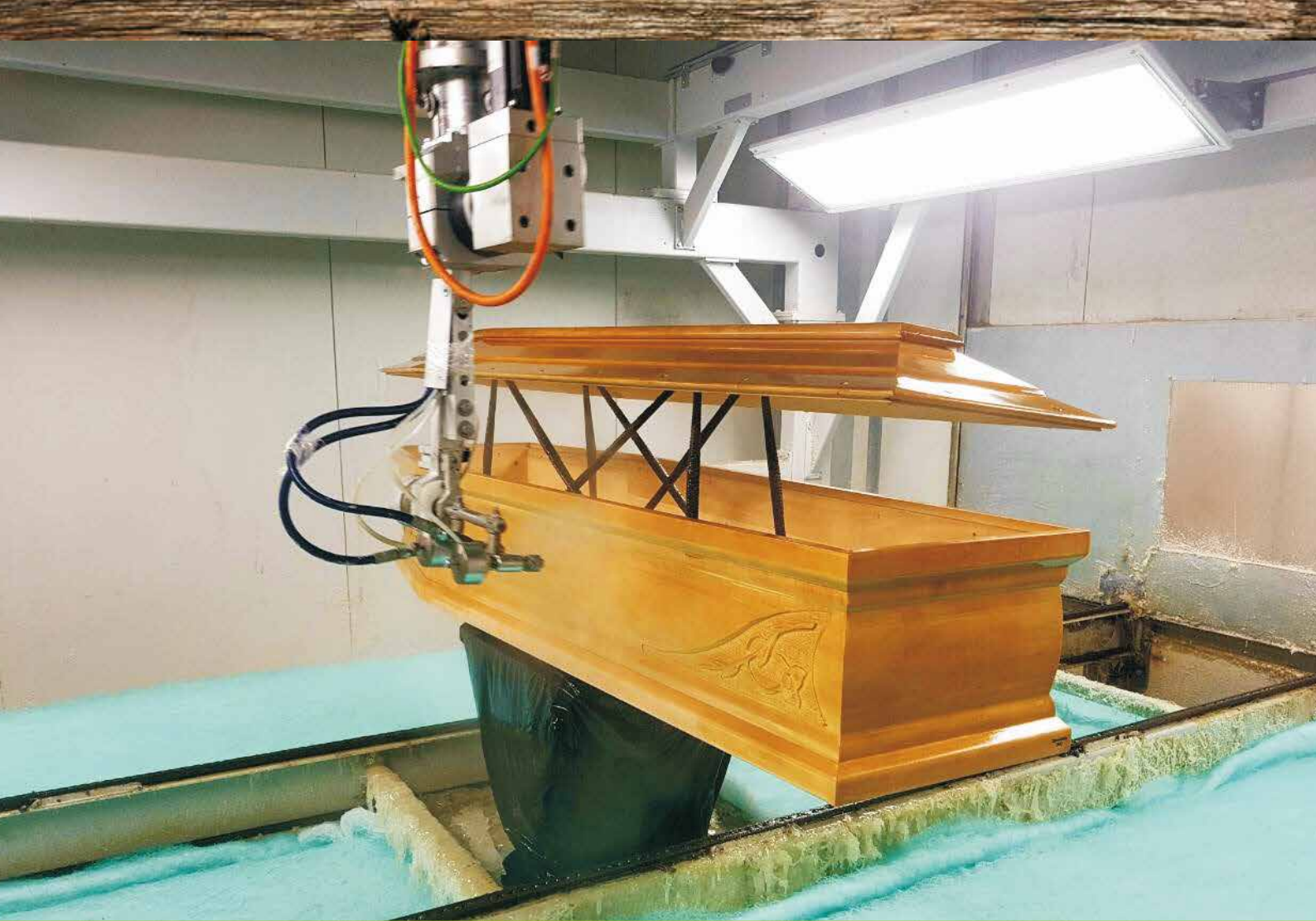

A versenyen való részvétel-, valamint a versenyre történő nevezés feltételeit, továbbá a versenyszabályzatot az Egyesület honlapján
– www.mtfe.hu – teszi közzé.

Karsol[®]
The coffin manufacturer

**EGYEDÜLÁLLÓ ROBOT TECHNOLÓGIA
a piacvezető gyártónál.**

Karsol[®]
INNOVATION IN WOOD